

Ebre

SETMANARI NACIONALISTA D'ESQUERRA

ANY I - NÚM. 9

SURT ELS DISSABTES

BARCELONA, 22 OCTUBRE 1938

Redacció i Administració:

R. Catalunya, 38, 1.^a

— Telèfon 17135 —

Preu: 50 cèntims

SUBSCRIPCIÓ:

6 pessetes trimestre

Editorial

Bo és que es parli de posar cura ràpida i immediata a tot allò que continua no solament a pertorbar la marxa de la guerra cap a la victòria, sinó que és factor essencial de destrucció de la debilitada economia del país. Igualment de què es perfilin les noves orientacions a seguir en el futur, quan la pau sigui un fet.

Així mateix que es parli — i d'això un altre dia en parlarem més extensament — del futur de Catalunya com a nació i de la seva estructura jurídicopolítica que la concreti amb la corresponent relació fraternal amb la resta de les nacionalitats ibèriques. No cal descurar que l'actual guerra és per a la independència de tots els pobles peninsulars agredits pel feixisme internacional. Però cal no oblidar que quan hom parla de pau, no s'ha de deixar anar aquesta paraula — esperada per tothom, però amb dignitat — al fer i desfer de qualsevol penya de cafè o dels múltiples especuladors que sota l'escut de qualsevol carnet post-19 de juliol, no fan altra feina que la de pertorbar la bona marxa de la República.

Un dia ens parlen de zones d'influència; altre de lliurament de les nostres reserves or a Itàlia; del viatge de determinada personalitat a tal o tal altra capital estrangera a « pactar », de què la República no pot aguantar ja més, i d'altres bestieses per l'estil, com la de què Franco és el que s'oposa a la mediació, puix que els seus avanços (?) a l'Ebre són tan grossos que aviat no quedarà territori per a resistir. Segons sembla aquestes avançades eren a raó de deu quilòmetres diaris de profunditat (qualsevol dia l'exèrcit agressor arribarà a Moscou). I tot això, cal ésser evitat, no desmentit perquè ja ningú no hi dona crèdit, però si repetir una i cent vegades que la guerra no s'acabarà ràpidament mentre les potències democràtiques segueixin amb la mateixa política que seguiren a Munic. Què pot esperar-se d'una potència d'aquestes que va lliurar a Alemanya, la línia Maginot de Txecoslovàquia pagada amb el seu propi or, sense disparar un sol tret?

Per això motiva la nostra atenció a aquestes coses. Plans per a la pau, sí. Rectificacions d'errors, immediatament. Però política íntegra i totalment de cara a la guerra. Una de les coses que més poca atenció s'ha donat aquests dies és al problema de la recuperació de materials. No són solament els draps i altres deixalles que es necessiten, ans desferres de tota mena de minerals, elaborats o per elaborar i que no tinguin un ús vital per a la marxa de la reraguarda. La resistència serà la victòria. I aquesta resistència no podrà aconseguir-se sense l'apartament d'aquests clarividents (?) de la pau ràpida, que solament malden per a contribuir a la hipotètica victòria de l'agressor.

Amb una preparació de tot el poble per a la guerra llarga és l'única manera d'aconseguir la pau en un període breu. Si les nacions oprimides d'Ibèria estan disposades com ho estan, a continuar la guerra fins a l'extermini, les actituds intransigents i estúpides de determinats personatges com també la del « pelele » Franco, causaran estrepitosament.

Si Txecoslovàquia hagués mantingut la paraula donada a si mateixa, d'alliberar-se per sempre més, de la tirania del pangermanisme, avui, l'acord de Munic no seria la papereta de defunció d'un poble lliure. Les nacionalitats ibèriques agredides van donar l'exemple al món i han de persistir amb la seva actitud heroica i clarivident. Solament en la guerra poden retrobar-se les seves llibertats collectives, les de les seves terres i la dels seus homes. Qui esperi la pau, vinguda de les cancelleries afectes al pacte de Munic, és a més a més d'un foll, un pertorbador. El poble antifeixista, prou intel·ligent, li sabrà barrar el pas, perquè sap que la pau s'està jugant a les trinxeres i en la bona marxa de la reraguarda.

Femina

La verdadera fraternitat

« Potser trobaràs estrany si et dic que jo del front me n'emportaré records molt agradables. Ací al front és desterrat de nosaltres aquest egoisme humà que fa que no ens fem càrrec de les penes dels altres fins que sentim directament la dolor damunt de nosaltres mateixos. Aquest egoisme, dic, només existeix a la reraguarda; nosaltres ací lluitem tots en comú per una mateixa causa. Ací sí que existeix la verdadera estimació vers el nostre germà, el vertader esperit de sacrifici. Jo he presenciat actes, amiga meva, entre els companys, d'intensíssima emoció i que m'han demostrat a bastament que no és mort entre nosaltres el sentit d'humanitarisme. Un exemple del que dic és que quan en un dels moments més crítics de la lluita cau un company, el que hi ha al seu costat, sense reparar ni per un moment l'immens perill que corre, l'agafa sigui com sigui, i exposant llavors la seva vida, el porta al lloc on el puguin assistir, on estigui més segur i més resguardat de les bales enemigues, sense mirar quin és el company caigut, sense esperar d'ell ni tan sols les gràcies — que malauradament algunes vegades no li pot donar —. Quan en els moments de descans ens expliquem les nostres coses, el nostre passat — que ens coneixem tots al detall —; de veure com els que la vida els ha estat més agradable, els que no han sofert tant, els que tenen pares i germans que es desvetllen per ells, com és compadeixen i els presten el seu consol als que som més dissortats, els que hem perdut prematurament els pares i, per tant, no ens veiem tan ben assistits com ells. Ah, i quan reben les coses que els seus familiars els envien, quina altra prova d'estimació, de profunda estimació! El company afavorit et ve a cercar allà on siguis i preferentment als que estem malalts i faltats de família, fa que participem del que ha rebut, d'una quantitat tant o més grossa que la que per ell mateix es queda.

En fi, et podria contar una infinitat d'exemples d'aquesta naturalesa. A mi això em consola molt i estic completament satisfet perquè aquest comportament dels meus companys, aquest ambient d'ací, s'adiu perfectament amb la meua manera de pensar, en la meua manera d'ésser; i encara et diré més, amiga: que si no fos per la dolor que massa sovint fa presa en mi, em sentiria enmig d'aquesta manera de viure, completament feliç.

Com s'equivoquen els que diuen que després de la guerra els que vindrem dels fronts de combat serem junts éssers sense entranyes perquè estarem acostumats a les calamitats que haurem viscut! Mai es poden imaginar aquesta gent, que és totalment el contrari del que pensen. Els perills que la guerra re-

porta ens ha agermanat molt més, que no hi ha res que ajunti tant els cors com quan junts, vivim una mateixa tragèdia. Ah, si el dia que s'acabi la guerra pogués imperar a la nostra estimada Catalunya aquest ambient tan sa, tan desinteressat, tan edificant que jo he tingut la sort de conèixer a través d'aquesta lluita! Quin bo donaria de viure-hi a la nostra terra, volguda amiga! Però si hem de tornar com abans a envejar-nos, si no sabem ajuntar-nos per a fer la nostra Pàtria gran i perfecta, si no sabem agermanar-nos com ací ens hem agermanat per a vèncer, llavors, ¿per què lluitar ara?

Però no, això no serà, tinc la convicció de què els homes que tornin dels fronts, es recordaran de la manera com s'han estimat en la lluita i voldran, en la pau, continuar estimant-se per exemple de les generacions a venir, que és així, en l'amor al próisme, en l'amor als nostres semblants, l'única manera de què la pau als pobles hi faci estada».

Heus aquí un fragment, un bell fragment, d'una carta suava rebuda del front de l'Ebre. Heus aquí el pensar i el sentiment que anima els nostres combatents. Enmig de la cruïlla de la lluita, enmig de les vicissituds que viuen, els nostres homes de les trinxeres han fet el miracle: s'han agermanat, s'estimen, es comprenen i es presten mútuament afecte i consol moral. Digne exemple pels que restem a la reraguarda, que, a més, tenim el deure ineludible de fer realitat, acabada la guerra, el que ells anhelen enmig del retruny del canó i de la pluja de foc. Amb aquest anheli, amb aquesta esperança de fer de la nostra terra la Pàtria gran i perfecta que diuen, i, per tant, de fer els seus homes i dones — nosaltres, els que no ens hem mogut de la reraguarda — bons i comprensius, humans en una paraula, amb aquesta esperança, doncs, ells combaten i vencen; somrients han abandonat llars i famílies, somrients realitzen gestes heroiques i magnífiques que a vegades valen un nou triomf del nostre Exèrcit, i de vegades, somrients també, han ofrenat llur vida en holocaust d'aquest esdevenidor patri que comença a albirar-se al nostre horitzó.

L'estimat amic Joan M.ª Roig que tan belles cartes d'humanitat i nobles sentiments ens envia, escrites en aquesta « xavola » del pic més alt de la Serra de Pàndols, pot lluitar amb l'entusiasme i la valentia amb què ho ha fet fins ara, segur de què els que som ací, al « darrera » — com diuen ells, els del front, els de « davant » — sabrem portar a la pràctica aquest bellíssim programa d'humanitat i amor patri.

ANTÒNIA ABELLÓ

La posada en vigència immediatament dels 13 punts de finalitats de guerra, precipitaria forçosament la victòria

Un error de tràgiques conseqüències

Estudiant a fons les causes que produïren la sèrie de conflictes que han tingut lloc a Europa d'ençà de la gran guerra, i més accentuadament en els transcursores dels quatre darrers anys, i que ha determinat l'actual tivantor entre les petites i grans potències del nostre continent, hom ha de convenir en què aquesta situació que tants de maldecaps està donant als governants dels diferents països, té el seu origen en el gran error comès pel Comitè Interlialiat que, amb el fi de preparar la Conferència de la Pau, fou creat en acabar-se la guerra mundial, i que consisteix, al nostre entendre, en el fet d'haver tingut, els components de l'esmentat Comitè, Lloyd George, Clemenceau i Orlando, més por a Lenin i a Trotzky, demoleadors de l'Imperi despòtic dels Romanof, que no a Lunderdorf i a Hindenburg sostenedors del militarisme prussià i animadors de l'esperit de revenja de les classes capitalistes de l'Imperi germànic. Ens explicarem:

En ésser vençuts l'any 1918 els exèrcits del Kaiser per les tropes aliades i, com a conseqüència, trencats els punts que sostenien el Tron de Guillem II, s'instaurà, en el país que, fins llavors aquell havia oprimint, un règim d'aparença democràtica regit pels socialistes, Ebert, Noske, Scheideman, etc., però en el fons dominat per les mateixes classes socials que recolzaven l'Imperi. En donar-se les masses assalariades com malgrat el destronament del Kaiser i la gran derrota del seu exèrcit, tot continuava de la mateixa manera, s'aixecaren en armes guiats per Rosa Luxemburgo i per Karl Liebknecht —, per acabar de manera definitiva —, com un any abans ho havien fet els obrers russos —, amb els causants de l'opressió i de la misèria del poble alemany. No cal dir com davant de córrer la sort de llurs col·legues russos, els aristòcrates i altres reaccionaris del país germànic, que no paraven de dir pestes dels socialistes i de conspirar contra el nou règim, es posaren amb totes llurs forces al costat d'aquells, per a ofegar en flo el moviment que anava a destruir de manera definitiva al militarisme prussià i a tot el sistema capitalista i feudal dels Junkers. Com sigui, però, que la coalició momentàniament formada per socialdemòcrates, militaristes i reaccionaris no tenia les necessàries armes per a fer front a la revolució, amb tant d'èxit iniciada pels espartakistes acabidillats pel gran Liebknecht, la conxorxa social-reaccionària i en el seu nom, els socialistes, Ebert, Scheideman y Noske, llançaren el corresponent «SOS» al Comitè Interlialiat, compost, com hem dit abans, pels caps dels governs angles, italià i francès, Srs. Lloyd George, Orlando i Clemenceau, respectivament, i aquests, sense pensar-s'hi poc ni molt, trameteren i amb la major diligència, a llurs enemics d'unes setmanes abans, tot el material bèl·lic que els fou necessari per tal que poguessin vèncer als que s'havien aixecat en armes per instaurar un règim de justícia més humà i també per a reduir a pols als causants de la immensa tragèdia que durant quatre llargs anys havia viscut la dissortada Europa.

Amb possessió del bo i abundós material que graciosament els hi fou tramès no els hi costà gaire als social-reaccionaris, ajudats per tota la caterva militarista, vèncer als heroics espartakistes, ja que amb prou feines si disposaven d'armament; i amb això assolí la seva primera victòria el militarisme tudesc després de la gran derrota per ell soferta en els camps de batalla de França; cosa que li va permetre guanyar posicions dintre el nou règim que les va aprofitar en preparar el terreny per a convertir el seu país en la immensa Caserna que avui torna a ésser.

De la crueltat emprada pel govern que presidia el socialista Scheideman en reprimir el moviment espartakista, n'és una mostra eloqüent la manera salvatge com foren tractats els màxims dirigents del mateix, o sigui: Liebknecht i Rosa Luxemburgo, puix que el primer, després d'ésser mort a cops, fou arrossegat pels carrers de Berlín i ella, una vegada morta a trets pels quatre oficials de l'exèrcit que la van

detenir, la tiraren a un canal trigant-se alguns dies en trobar el seu cadàver. Havent donat tal mena de tracte a les figures més visibles d'aquell moviment, fàcil és de comprendre el que rebrien els dirigits.

Cal fer esment, abans de continuar, la manera com les classes privilegiades d'Alemanya recompensaren als socialistes del país llur per el gran servei que els hi prestaren en el moment que anaven a enfonsar-se per a sempre, que fou així: a Ebert, principal autor de la conxorxa social-reaccionària, permetent-li d'ésser president de l'Imperi fins a la seva mort; a condició, però, de no tolerar governs que donessin satisfacció a les reivindicacions de la classe assalariada i a suportar tots aquells que dolnessin lliure pas a l'expansió revanxista del militarisme; a Noske, cap visible de la repressió sagnant que ofegà el moviment espartakista, desposseint-lo de la cessantia d'ex-ministre i reclouent-lo en una casa de beneficència; i Scheideman, foragitant-lo, els seguidors de Hitler, de la casa de vells, on per manca de recursos, ja l'havien reclòs en el temps que governà Von Papen, i que segons les darreres notícies que d'ell tenim, viu demanant almoïna en una petita ciutat del país oprimint pels nazis. Aquest fou el premi rebut pels cànids socialistes alemanys per llur gesta d'haver possibilitat el triomf de la reacció quan estigué a la seva mà facilitar la implantació del socialisme, idea per la qual ells havien lluitat i sofert, en els pitjors temps de l'Imperi del Kaiser Guillem II.

De no haver, doncs, el Comitè Interlialiat pel mes de gener del 1919, tramès als reaccionaris alemanys l'armament necessari per a defensar-se de l'escomesa dels obrers, no hi ha dubte que aquests, que eren la immensa majoria del poble, haurien triomfat, i en lloc d'implantar-se una República, d'esperit revengista i reaccionari, si bé d'aparença democràtica, s'hauria creat una Confederació de Repúbliques socialistes i la pau hauria estat assegurada per sempre més a Europa, evitant-se tota la sèrie de conflictes que han sorgit en els darrers anys provocats per la casta reaccionària del vell Continent, de la qual l'ex-pintor que tirantitza al poble alemany, n'és el cap visible.

Sempre s'ha dit que els errors en qüestions col·lectives es paguen molt cars, i el que cometeren Loyd George, Orlando i Clemenceau, considerant per a la pau del món — i especialment d'Europa — més perilloses als inofensius Soviets russos que no als agressius militaristes germànics, ens ha resultat caríssim; i això que tot just som al començament de les conseqüències de l'error històric que comentem. Observi's la diferència entre el procedir dels uns i el dels altres, i hom s'adonarà de quan altra no seria la situació d'Europa si una vegada acabada la guerra mundial hagués triomfat al país germànic l'ideal per el qual els espartakistes s'aixecaren en armes. No tindrien els homes d'Estat d'anar i venir d'un lloc a un altre cercant la manera d'evitar la gran matança d'éssers humans que de temps ençà, amb tanta primorositat vénen preparant els dictadors de Roma i de Berlín; ni haurien desaparegut Austria i Etiòpia com a nacions independents, ni hi hauria guerra al nostre país, ni tanta fam arreu d'Europa, ja que la U. R. S. S., amb tot el seu poderiu, no ha creat conflictes de cap mena, sinó que fent honor al seu ideal, ha resolt tots els que se li han presentat amb els seus veïns de manera pacífica sense fer vessar una sola gota de sang.

Cal no fer-se il·lusions; no havent sabut els governs de règim capitalista, establir les normes que facin viable la convivència dels pobles dintre un ideal de pau i de respecte mutu, que permetin fer impossible aquesta gran calamitat, que és la guerra, hom no ha de creure que ho puguin assolir d'aquí endavant; i, mal que ens dolgui si la humanitat ha de salvar-se, haurà d'ésser cercant sistemes de regir als pobles que no s'assemblin a res als que fins ara hem conegut.

MIQUEL VILAGINÉS

CAMINS DE DOLOR

Poemes de la nostra guerra

V

TRÍPTIC

LA VEU DEL MEU POBLE

Jo sóc fill d'un poblet de muntanya
que les vinyes li fan de coixí,
i l'amor al treball l'acompanya,
i és llur símbol la branca de pi.
De la saba que impregna la terra
amarada d'essències vitals,
i les fonts que tamisen la serra
per la neu que perdura als cimals,
tot li parla amb paraula roenta
a la Pàtria que suara irredenta
te de viure entre els pobles del món.
I un ressò li remarca: Per viure,
— els teus fills, — i que sigues ben lliure
ara lluiten i moren al front...

VERS UNA NOVA LLUM

Pels soles de la nostra terra,
han florit roses de sang,
en cada un dels clots enterra
un soldat cobert pel fang.
Cada rosa que floria
de la sang d'un combatent,
un estel es deixondia
poc a poc, pel firmament.
N'han florit tantes de roses
per les ferides descloses!...
Tants estels s'han despertat!
Que una ignota llum novella,
a la Pàtria meravel·losa
amb un crit de llibertat!...

AVUI HE GUAITAT EL MAR...

Avui he guaitat el mar
amb un deix de melangia...
Ni una barca en el llindar
sols vaixells en llunyania.
Avui he guaitat el mar
des del port, sense alegria...
M'ha invadit un malestar
que no em deix ni nit ni dia.
La tristesa del meu cor,
ha nascut en veure el port
i la platja abandonada
sense veles ni vaixells...
Sols gavines i oronells
m'han alegrat la mirada.

R. MASSIP I TARRAGÓ

LA MORT

Per EMILI BAUDIN

(Vegi's «Abril» núms. 5, 6 i 8)

Ara hem anat veient l'estat d'un moribund. Hem observat el seu traspass, el seu trànsit suprem. Què ve després?

Són moltes i molt diverses les teories. Són més o menys admissibles. En definitiva, de faiso indiscutible, ningú no en sap res i sembla talment un misteri impenetrable. I no ho és.

Hi ha una explicació plena de lògica, naturalíssima, tant i tant que gairebé es poden rebutjar totes les altres, i per a explicar-la no ens cal basar-nos ni en les religions ni en la teosofia ni en l'esperitisme, si bé aquestes doctrines o teories no són desencertades del tot.

El que succeeix després del traspass no és més que una continuació (diguem-ho així) de la història del finat; un epíleg del seu passat; una conseqüència lògica del que ha estat ell durant la seva vida terrena.

Els elements que componen el seu cos es dissocien per a donar vida a nous éssers que també integren la Natura, però el seu esperit, la seva força anímica, demostrada en força moral, intel·lectual, magnètica, etc., no mor. Li manca, potser sí, el mitjà principal pel qual aquestes forces es demostraven, però aquestes

forces encara són latents i sempre disposades de manifestar-se.

Com? No anem a basar-nos en dogmes ni en supersticions. No volem recolzar les nostres afirmacions en doctrines de les religions positives ni en la Teosofia ni en l'Esperitisme. Al contrari, serem nosaltres qui donarem a aquestes doctrines una explicació lògica.

Aquesta força anímica, que podem dir-ne també força mental i de la qual se'n desprenen les forces morals i intel·lectuals no desapareix. Resta en suspens i roda per l'espai fins que pot manifestar-se. A vegades es manifesta parcialment i dona lloc a fenòmens psíquics amb els quals es recolzen les religions i l'esperitisme. I anem a explicar com i de quina manera.

La força anímica dels éssers que considerem desapareguts s'esforça sempre per a manifestar-se, però ja hem vist que li manquen possibilitats. Li manca ço que en diríem el motor, una màquina adequada, i rodola per l'espai a la recerca d'ella.

(Seguirà)

Juventut

NACIONALISTES INTRANSIGENTS

Per LLUM VALLS

Algu, en parlar de nosaltres, ha marcat la nostra posició actual, que coincideix per complet amb les que adoptarem el 6 d'octubre i el 19 de juliol com joves nacionalistes, i que serà igual a la que sustentarem en el futur. Han dit nacionalistes intransigents. És veritat. A tota hora som els nacionalistes convençuts que es mantenen fidels a llur executòria sense permetre que ningú desvirtui ni disressi el seu ideal.

Tal com som ens presentem a la lluita. L'ideal que ens mena és noble i just. No tenim motiu, doncs, ni per dissimular-lo ni per prendre una personalitat fingida, digna solament dels hipòcrites.

Avui, enmig de la guerra cruel que el feix ens imposa, tornem a declarar-nos antifeixistes perquè ho som; sostenim la democràcia perquè estem convençuts de la seva excel·lència i ens mantenim nacionalistes decidits perquè en el nostre cor continua flamenjant el foc devorador que encén l'amor il·limitat per la pàtria.

Ho declarem ben alt: Som joventut catalana que tenim un ideal ben definit; som, per tant, joventut al costat de la joventut i en conseqüència lluitadors enfront de l'enemic de la cultura i de la civilització. Som homes al costat dels homes i és per això que mantenim la nostra dignitat humana al costat d'aquests.

Però a l'ensem, lluitem per a alliberar la nostra terra dels que vulguin tiranitzar-la; siguin els qui siguin; vinguin d'on vinguin. El poble de Catalunya es revoltà enfront dels Borbons; agafà les armes per a no ésser trepitjat per Napoleó i estarà sempre en peu de guerra contra aquells que oblidant la fraternitat posin el peu sobre la nostra terra amb posat de tiranitzador.

En parlar així, interpretem el català de debò. Et semblaran pedants les nostres paraules, jove català, que volen interpretar el teu pensament.

Reflexiona, però, i siguis franc.

No et sents ofegat per una ràbia sorda quan algú insulta la teva llengua, els teus costums en idioma estranger. Tu,

que coneixes la història de Catalunya i saps que és un poble ben definit, amb característiques pròpies determinades per les seves condicions naturals, no sents el desig de l'alliberació en veure que la teva parla, que és la mateixa parla que usà Ramon Llull, es veu rebaixada per uns incapacitats — els intel·ligents no poden fer-ho — a la categoria de deformació absurda d'un altre llenguatge? I en veure com una legislació estrangera mena els nostres destins quan som els fills dels que crearen el famós «Consolat de Mar», no et sents avergonyit de permetre la prolongació d'una situació tan absurda?

Em parlaràs per objectar en contra del nostre raonament de fraternitat universal, d'amor vers els altres pobles i molts altres sofismes que volen ésser humanitaris?

Però és que per ventura hi haurà fraternitat ensem estiguem sotmesos a un domini? És que la practicar en els nostres opressors?

I en canvi jo et diré: La llibertat individual és justa. No ho és, doncs, la col·lectiva. I afegiré: Serem veritables germans dels altres pobles quan podrem enfrontar-nos amb ells amb aquesta personalitat; quan no haurem de mirar a ningú amb posat d'esclau.

El nostre ideal diu: Germans de tots els pobles, però colònia de ningú.

Es per això que tu lluites al front, jove català. És aquest l'ideal que t'ha arrencat de l'aula universitària, del camp, del taller, de la fàbrica, i ha canviat el teu llibre o l'eina de pau pel fusell que hara posseïxes.

Si el teu ideal està mal definit, fes que cristallitzi i trobaràs en el resultat un nacionalisme — nacionalisme lògic i lliure de fanatisme —, que et proporcionarà el mitjà veritable per a sentir-te veritablement agermanat a tots els pobles, i llavors diràs:

Les paraules de «ABRIL» m'interpretaven. Jo lluito per allò que enèrgicament declara el setmanari dels nacionalistes intransigents.

DE LA RERAGUARDA AL FRONT

LLETRES AL MEU GERMÀ

VI

Estimat Pere:

Les teves lletres reflexen com el caràcter d'un home, difícilment canvia, malgrat que les circumstàncies en les quals es desenvolupa siguin força diferents. Celebro infinitament que amb tot i els contratemps i les contrarietats i superant la nostàlgia de la ciutat, conservis el bon humor. En correspondència, permetem, doncs, que avui glosi un tema del tot intranscendent, explicant-te les facècies d'un paquet que, malgrat tot, suposo ja hauràs rebut.

Fou la nostra germana Marina, qui es desvetlla constantment per tots, que el dimecres proppassat s'encaminà a la mateixa adreça de l'Avinguda del 14 d'abril, on la darrera vegada lliurà el paquet adreçat a tu i del que ja n'has acusat rebut, amb l'objecte de fer-te arribar un paquet que contenia les diverses petites coses per tu encomanades. El paquet pesava un quilo i escaig i no fou admès per no saber quan podrien desaparèixer del vehicle que els transporta. Com que tu recomanaves la ràpida expedició, o portà a l'Administració de Correus franquejant-ho prèviament com a lletra certificada (12'70 pessetes). A Correus no li admeteren, car segons les darreres dis-

posicions, la correspondència certificada no pot excedir de 250 grams i, per tant, l'única informació del *funcionario* que hi havia de torn, era que no podia el paquet, passar d'aquell pes. Fèrem llavors, amb el contingut del gran, cinc paquetets ben fets i franquejats de nou amb els segells que corresponien (a remarcar que tant la una com l'altra vegada no mancaren dificultats per a trobar els segells necessaris), altra vegada vers l'Oficina de Correus on no els admeteren perquè manifestaren llavors, que era condició indispensable el que anessin lacrats. Quan estàvem disposats a fer el que ens deien, un empleat de Correus, aquesta vegada, un *funcionario* de les noves promocions, en català correcte i amablement, ens indicà com hi havia un mitjà millor, més ràpid i més econòmic que no el que anàvem a emprar i d'acord amb les seves informacions, férem novament un sol paquet i ben lacrat i precintat, amb les màximes garanties de seguretat, el portarem al Servei de paquets al front, a l'edifici de Dependències Militars i allí no pogueren, tampoc, llavors, admetre'l, perquè no anava recobert d'arpillera i novament el paquet féu cap a casa per tal d'ésser

posat en les condicions requerides, aconseguint el qual no hi hagué cap altre inconvenient. Tenint present les cues que arreu es formen, les hores limitades d'oficina, les distàncies a recórrer i els pocs mitjans de locomoció, et faràs càrrec de que tot plegat hagi representat tres dies de retard.

Naturalment que el fer i desfer els paquets, les anades i les vingudes, foren motivades pel desconeixement i per la desorientació i com que el mateix cas pot haver-se donat a molts altres familiars de soldats, jo t'ho transcribo per a coneixement dels que tenen la gentilesa de llegir-me i en justa correspondència, ensems que em plau de donar-los d'ací estant, instruccions exactes per si volen aprofitar-les.

El servei, nomenat de «paquets als fronts», restablert per la Direcció General de Correus, està instal·lada a la planta baixa de les Dependències Militars, al Passeig de Colom, on hi ha instal·lada la Base Postal Militar n.º 6 del Correu de Campaña, organisme autoritzat per l'Estat Major Central per a donar curs als envios de paquets amb destinació als Exèrcits de l'Est i de l'Ebre (Zona Catalana). Les hores d'oficines són de 9 a 13 i de 15 a 17. El pes màxim dels paquets és de dos quilograms. Les dimensions màximes: 30 centímetres de llargada, 15 d'amplada i 15 d'alçada. Han d'anar ben embalats i recoberts d'arpillera, amb l'adreça exacta del remitent i del destinatari. No poden contenir líquids ni matèries fàcilment deteriorables i el franqueig únic, és d'una pesseta en segells de correu.

El propi dimecres i en el nostre Gran Teatre Nacional, Pau Casals, el català il·lustre difícilment pot emprar-se millor aplicat aquest qualificatiu —, donarà un concert de «cello» a profit dels infants. Et remarcó la nova, perquè devot com ets del Mestre, i un dels més assidus concurrents als concerts que organitzava la benemèrita Associació Obrera de Concerts per ell fundada, m'imagino com t'ha d'interessar i com et plauria d'ésser-ne un dels oïdors. Dia vindrà, que tu, jo i tots, anirem a un

NEIN UND IMMER NEIN

Això, en alemany, diuen que vol dir: «No, i mil vegades no». Era la frase amb la qual Beethoven acollia tot aquell cantant o instrumentista que s'atansés a ell demanant-li una petita modificació de compàs o tessitura en aquè que havia escrit. Cal recordar que l'immortal músic sord era infatigable en la composició i arribava a repetir deu o quinze vegades el treball fins a considerar-lo perfecte. Quan això s'esdevenia, però, res ni ningú no era prou a fer-li rectificar una nota.

Avui, que moltes coses s'han ensulciat i cal reedificar-les, jo voldria — i amb mi tots els catalans, crec — que aquells que tenen al seu càrrec tan difícil missió, prenguessin exemple de Beethoven. Que no els dolgués recomençar deu, vint o cent vegades la seva tasca de creació, o recreació, de principis bàsics, de programes màxims i mínims, d'estructuració de forces, d'agermanament de voluntats. Que no acceptin, per negligència, com a bo allò que no ho sigui. Que no donin la tasca per llesta fins que l'obra llur se'ls aparegui modèlica i definitiva.

Avui bé; quan hagin assolit això, jo els aconsello que segueixin emulant Beethoven. I a tota objecció acomodaticia responguin amb un Nein und immer nein traduït, naturalment, al català.

J. M. FRANCES

altre magne concert per a celebrar la victòria que ens ha de portar aquella Pau, per la qual tots dalim. Amb tot l'afecte fraternal, et recorda el teu germà, RAMON 16 d'octubre del 1938.

UNA ESTONA D'HUMOR

L'OLLA DE LA DISCORDIA

En Mingo era un xicot més bo que la coca ensucrada, i, a més, era molt pulcre i metòdic en totes les coses, però tenia un geni, que ni la pólvora.

De solter, quan festejava, ja li sermonejava a la seva promesa.

— Mira, Roseta, quan serem casats si vols tenir-me content i desitges que la lluna de mel no se t'enteli, has de procurar abans que tot, tenir-me la roba neta i endreçada i el menjar a l'hora, sobretot això.

I la Roseta li contestava cofoia, que no temés, que per neta i diligent es pintava sola.

Quan foren casats, als primers mesos, tot anava com una seda; el Mingo tot ho trobava a punt, la roba, el menjar, en fi, cor que vols, etc., etc...

Però vingué un dia que la Roseta no tingué el dinar llest a l'hora, puix que s'havia entretingut a *xerrar* amb unes veïnes, que no tenien altra feina que retallar a tot bitxo vivent, i se li féu tard.

En Mingo, es posà de mal humor, rondinà una mica i no passà res.

A l'endemà el mateix; quan arribà el dinar estava bastant endarrerit, i en Mingo, emmoscat, digué irònic: — Noia, aquesta olla no va a l'hora... Trobo que s'ha espatllat. N'hauràs de comprar una altra que faci el dinar a les dotze.

La Roseta comprengué la indirecta, però callà.

Al dia següent, en arribar en Mingo, preguntà:

— Com està el dinar?

— Aviat estarà — contestà la Roseta,

que ja se li havia encomanat la malaltia de les veïnes, això és: de preocupar-se de les cases dels altres i deixar la seva pròpia de banda.

En Mingo, que així ho comprengué és disposat que estava a evitar que la malaltia no se li fés crònica, s'encarà amb la seva costella i li digué sense embuts i recalçant les paraules:

— Mira, Roseta; ja et vaig dir ahir que compressis una altra olla, que aquesta no em serveix; i tu, pel que es veu, no n'has fet gran cas de les meves paraules; per tant, si vols conservar la pau entre nosaltres, és necessari que m'atenguis en tot i per tot, puix del contrari ho passaràs molt malament. No estic disposat a tolerar negligències, i molt menys olles que portin la discòrdia entre nosaltres; per tant, des d'ara, i perquè et convencis de què jo no parlo en va, començarem a posar-hi remei.

I en Mingo, resolt, entra a la cuina, agafa l'olla que estava al foc i la tirà daltabaix del balcó, amb el natural esglai de la seva dona, que es creia que en Mingo s'havia tocat del bolet.

Després, acarant-se-li, en Mingo li digué amb fermesa: — Ja pots anar a comprar-ne una altra, i procura que aquesta faci el dinar a les dotze, i tu estiguis a l'aguait, perquè tot vagi a l'hora, sinò, del contrari, faràs el mateix camí de l'olla...

De llavors ençà que l'astorada Roseta, no s'ha oblidat mai més de no tenir les coses a punt.

RA-MA-TA

LOA A VICENÇ A. BALLESTER

Per J. AIGUADER I MIRÓ

Trobo molt esciènt homenatjar a Vicenç A. Ballester amb motiu de l'11 de setembre. Els catalans rendim en aquest dia mostra de devoció als que lluitaren per les nostres llibertats, els que, el 1714, malgrat el seu esforç i braó, no pogueren impedir perquè estava per damunt de les seves forces, que aquestes llibertats desapareguessin.

Es hora també de que aprofitem la data per a retre homenatge als qui segles després, referen l'ànima de Catalunya. Noms preclars, Almirall, Prat de la Riba, Macià, Companys, viuen en el cor de tots els catalans. En moltes llars, el seu retrat, sobretot de Macià i de Companys, presideixen la vida familiar. Sense negligir el fervor pels grans homes també cal recordar als que en tasca modesta i persistent reconstruïren la mentalitat catalana.

A un diputat que protestà de las vexacions que immediatament a la caiguda de Barcelona sotmeteren els borbònics als catalans, un caragirat, Francesc Junyent, un dels catalans mercenaris que els dominadors sempre podran comprar per un càrrec que no aconseguirien per mèrits propis, contestà: « On no hi ha amb què resistir, no s'ha de replicar ». No pensava el traïdor que Catalunya, a desgrat d'estar desarmada, derruïda, morts, ferits o presoners els seus defensors, podia replicar encara.

I replicà. I resistí. Això és el que no poden comprendre els dictadors, enlluernats per l'espectacle i enterbolits per l'afalac llefiscós de gent de baixa moral. L'obra humil, quieta, diària, feta amb constància per l'home que viu en l'ombra els desbancarà. Aquella labor somorta i constructiva que va d'esperit a esperit sense cridories ni a so de tabals, destrueix les més inflades dictadures. Es la revenja dels febles sense la qual no hi hauria justícia al món. L'èxit perverteix als homes, el poder els infatua i malmena, els fa dolents i per fi els en-

sorra del tot. Quan un home a qui l'atzar ha afavorit amb excés les facultats personals es creu Providència i únic definidor, ja fa tuf de mort, perquè la seva supèrbia l'aparta de la vida. Aquesta vida que es mou i regira enmig del carer, que s'arrecona dins de la llar, que mormola i s'estarrufa en el taller o la fàbrica, que és suma de dolors petits i d'esperances suprames, no tardarà a ofegar-lo.

Perquè a aquesta vida no la podrà sobornar mai; exigeix sempre la més completa servitud i la lleialtat més completa. I ací dins dels seus límits geogràfics, Catalunya és la vida. Intentaren també subornar-la. A homes, institucions, els feren ofertes i reberen premis. Inclús el poble enter rebé un present per la seva subjecció en aixecar-li la prohibició de negociar amb Amèrica. Malgrat això, l'ànima de Catalunya romangué esquerra perquè ni homes ni institucions, ni una generació ni moltes en pes, poden vendre l'ànima d'una Nació.

S'erren els dictadors i aprenents de dictador, quan es creuen haver vençut un poble en canviar-los per la força unes autoritats o uns representants, o enllaminint un partit o un sector. Fóra d'aquestes autoritats o d'aquests partits o sectors, la vida del poble llisca confiada només en el propi esforç i no vol cap altra ajuda i sent un fàstic intens pels renegats. Sota la faramalla del tirà viuen i es mouen una multitud d'energies que treballen encloades i que perfilen el sentit íntim del poble i el limiten i diferencien de qualsevulla altra intervenció. Són homes com Ballester els que han fet aquesta labor i que sembla com si haguessin pastat i emmotllat de nou Catalunya en avivar-la en l'ànima del poble.

Lloa eterna per als que han retrobat el seu poble en projectar davant seu el propi esperit.

De « LA TRALLA »

L'exemple de la lliure Amèrica

Al nostre país, atent, per a emular les, a les realitzacions democràtiques dels Estats Units d'Amèrica, sempre produeix esperançadora emoció, qui sap si per impremeditada reacció sentimental al ritme, que és jutjat relenti de la Gran Bretanya, el record del diàleg del President Roosevelt amb Lewis, el documentat leader de la nova organització industrial americana.

Lewis sap directament de la nostra terra, coneix abastament els seus problemes, fraterns, i bon tros idèntics als que han d'ésser closos victoriosament en acabar-se la guerra, i que amb visió acurada de la realitat immediata, ha concretat oportunament en els seus 13 punts, el Dr. Negrin, corolari de l'observació i experiència de la realitat que en tots els sectors combatius de la República s'ha après prou en els dos anys de lluita.

Sap Lewis, fins de l'estratègia política econòmica i social a què la lògica, sinó l'ètnica, obliga segons els climes i la història i com on no s'ha passat prou bé pel maquinisme o s'està tot just en la seva iniciació, és comprensible un circumstancial extremisme instintiu, a condició que progressivament es superi el primitivisme catàstrofic de l'estopa, per un reconeixement dels matisos a què obliga la vida responsable de la interdependència social. L'estratègia de realització determina no cloure els ulls a la veritat; i Lewis, que a la manera d'un Joan Peiró de Iauquilàndia, és un temperament assenyat que, amb el seu treballisme toca de peus a terra, coneix les diferències

nacionals, i les experiències reeixides de l'obrerisme en tot el món. Això fa que en el diàleg amb Roosevelt, parlés clar, possibilitant la incorporació a la democràcia vagament republicana, d'un utilatge de sensibilitat directa i de viva tècnica econòmica, escaient a les raonables demandes de la societat contemporània, superant, si més no, els temes, dintre de l'estil, però, de les converses que no fa pas gaire, tenien lloc a la laica abadia de Pontigny del nostre sempre ben recordat Paul Desjardins.

Sota el guió circumstancial, documentari, és un dir de Van Zeeland, és quasi segur, que, en el panorama universal de les realitzacions solidàries es pot renovar l'esperit de l'entesa que ja fa cinquanta anys s'aconsegüí a França, sense essencials abdicacions mútues, entre Waldeck Rousseau i Ferdinand Pelloutier. La pau social en pot restar estabilitzada aconplint-se el pensament d'Henry Beranger, president de la Comissió Senatorial d'Affers Estrangers de França qui, en analitzar allocucions de Roosevelt, té expressat que en elles s'hi inclou el pensament i l'obligació de l'Amèrica del segle XX, de sobrepassar el seu esperit de 1783 i 1828, formulant la necessitat de la col·laboració efectiva i eficaç entre totes les diplomàcies de l'univers per tal de consolidar, en el món contemporani, l'existència d'una solidaritat intercontinental, que tècnica, ment afavoreixi la sensibilitat democràtica, impossibilitant a cap nació d'isolar-se de la resta de la societat.

JOSEP M.ª DE SUCRE

CARNET INTERNACIONAL

La partida que ve jugant-se pel predomini mundial entre els règims de dictadura (nous imperialismes) i les nacions democràtiques (imperis florents i solidificats), dona fins ara un balanç desfavorable per als darrers.

No hi ha dubte de què les democràcies juguen en condicions d'inferioritat, en certs aspectes. Un d'ells pot representar-se amb un exemple vulgar, però expressiu. El plet entre un ciutadà acabalat i un insolvent. El primer, en el nostre cas les democràcies; té molt a perdre, el segon, les dictadures, tot o guanyar.

I per això els seus procediments, són els d'exigir sense mesura i en trobar la resistència amenaçar amb tirar-ho tot a rodar. Com no s'ha fet la prova, per a veure si les amenaces foren portades a terme, o no, davant una actitud ferma, i per contra, les nacions fins avui més poderoses i àrbitres dels destins d'Europa, han cedit sempre, és molt probable que els guanys que van acumulant els insolvents, els deixin en condicions de superioritat, respecte als seus rivals fins avui afortunats.

Es interessant d'observar com els pobles, igual que els individus, en fruit d'una situació privilegiada, es tornen conservadors, acomodaticis i fins pusil·lanimes, per afrontar-se amb qui constitueixen per a ells, temibles competidors. Ja no els mouen la defensa d'ideals, en altres temps considerats com a intocables i en quins principis fonamentaren la seva grandesa. També perden la seva agilitat per a reaccionar i el seu sentit polític que els permeté en tot temps preveure, on hi havia un futur rival, un competidor perillós; en el qual cas la decisió era implacable, barrar-li el pas.

Deixem, però, els comentaris a què ens porta la consideració de l'actual panorama europeu i resumirem breument els esdeveniments dels últims dies.

Txecoslovàquia, d'acord amb Berlín, ha prescindit del plebiscit, previst en l'acord de Munic, per a les regions on la majoria alemanya no existia. Per negociacions directes han quedat fixades les noves fronteres i el nou estat constituït amb el que resta de la nació de Massarik, es atret indefectiblement per la influència de Berlín, que no solament li acorda el tracte més favorable dintre el règim duaner alemany, pels seus productes, sinó que, el recolza davant les exigències de Varsòvia i Budapest.

Evidentment no es tracta d'un sobtat sentimentalisme de Berlín envers la seva última víctima, ans bé d'una política que li permeti aprofitar intel·ligentment l'èxit de Munic. A l'ensens, el ministre d'Economia del Reich ve desplaçant-se febrilment a les capitals dels estats que no fa molts anys es movien sota l'òrbita de França i no perdona ocasió de consolidar la influència alemanya, mitjançant la conclusió de tractats comercials i emprèstitos destinats a ésser esmerçats en comandaments a la indústria alemanya, cada dia més potent. Amb el recolzament dels enormes èxits polítics obtinguts, la influència del III Reich sobre tota l'Europa central és ja, avui, indiscutible.

Itàlia per la seva part espera treure tot el profit possible de la nova situació i de l'ambient creat últimament. Vol explotar el desig de Chamberlain de veure consolidada la seva política d'apavaigament, per a obtenir amb urgència la posta en marxa de l'acord Anglo-italià del passat mes d'abril.

Per altra part sembla que és imminent el reconeixement de l'imperi i, per tant, la conquesta d'Àbissínia, per part de França, ja que el Govern de París té ja donat el nom del nou embaixador prop del Quirinal, que segons el protocol establert pel feixisme, ha de presentar les credencials al Rei d'Itàlia i Emperador d'Etiòpia.

Envalentonat pels èxits dels seus col·legues, l'imperialisme nipó, ha decidit desembarcar tropes al sud de Xina. Es tracta d'intentar la presa de Canton aïllant-lo de les bases britàniques de Hong-Kong. Fins ara els japonesos no es decidien a portar a cap l'operació, davant el perill de provocar incidents amb l'Imperi Britànic, però al fi s'imposen els partidaris de l'acció a tot risc, segurs de què aquest no és molt gran i que Anglaterra en tot cas no ha de passar de les protestes diplomàtiques. Una nova i significativa conseqüència de l'acord de Munic i de la política « realista », que ve portant-se a cap des de París i Londres. — S. FIGUERAS.

HITLER

I ara, tu, el terç, pallasso incendiari, provocador i anihilador de reces; el piló i la destralt són els teus estris de treball i d'honor, i decapites els germans d'ideals nobles i lliures que de tes mans no han pogut fer-se escàpols.

Plagiador de crims i escanya-pobres, ets el segon dels criminals d'Europa després de l'actual botxí d'Itàlia al qual has imitat en crims per erigir-te un poder, i feu bracet talment dues bagasses volent assaltar el món com una banca.

Perseguidor de la raça jueva, dels rics jueus als quals desposseïres de l'or llur que gelosos guardaven en ses arques com fruit de llurs suors. I de ses vides en feres menja de botxins qui els devoraven. Desbancador de banques i pirata, plagiador àdhuc de Charles Chaplin que no vals ni un sol clau de ses sabates ni un pèl del seu bigotí que tu imites pitjor que un pallasso de Circ de tercera.

Al teu món, famolenc, feres entrada amb una creu gamada i una torxa amb la qual encengueres biblioteques i llibres escolars en nom d'una cultura d'analfabet i assassi miserable que sols sortir podia del teu cap d'emblanquinador d'escombra.

Incendiari del Reichstak, botxí d'obriers i comunistes, inquisidor de l'Alemanya productora d'espies del món, enemic número 1 de la U. R. S. S. Has retornat ton poble a la barbàrie i has inventat els camps de concentració pels quals pasturen milers i milers d'homes com Tahelmann adés com Beimler sacrificats i nafrats pels cops de verga dels teus botxins a sou; aquells que no matares per l'espatlla després, només per ésser comunistes o lliurepensadors que sabien morir malgrat tot per l'estel soviètic, per la llibertat del món, Macarró empedernit de Mussolini que coll-torçares fins la Creu de Crist gamant-la com emblema dels teus crims...

(Fragment de l'Oda Bàrbara a Mussolini, Pius XI i Hitler)

J. M.ª PROUS I VILA